

JUHTKIRI

Lilled emadepäevaks

Seekordne emadepäev tuleb koroonaepeidemia ja praeguse eriolukorra tõttu paljudes peredes teisiti kui seni.

Ehkki üle Suure väina pääseb taas liikuma nii saartelt mandrile kui ka vastupidi, viiruseoht veel päris kadunud ei ole. Just seetõttu peab mõnigi pere turvalisemaks emadepäeva seekord tähistada nii, et erinevad põlvkonnad kokku veel ei saa. Õnneks on võimalik suhelda ka telefoni ja interneti teel. Olgugi et see pole päris see.

Tänavune keeruline kevad tõi mõnessegi kodusse kurbust ja leina. Vahest siiski leidis selles ka midagi head, vähemalt osa perede jaoks. Võimaluse ootamatult töölt koju jäänud vanematel ja koolist koduõppele saadetud lastel rohkem koos olla ja ühiselt aega veeta.

Võimaluse perena tugevamaks saada. Sest mis saaks olla veel tähtsam kui pere ja head suhted oma lähedastega? Pea sama oluline on osata rõõmustada lihtsate asjade ja ilusate hetkede üle. Mis võiks olla veel parem kink emadepäevaks kui lapse joonistatud kaart, kimp nurmenukke ja omaküpsetatud pannkoogid?

Ilusat emadepäeva, kallid emad ja vanemad!

KIRJUTAGE MEILE!

Saarte Hääl, Kohtu 1, 93819 Kuressaare või saartehaal@saartehaal.ee

TTÜ erialadele Saaremaal saab astuda digitaalselt

Tallinna tehnikaülikooli kahele erialale Saaremaal saab sisse astuda digitaalselt.

Tallinna tehnikaülikool (TalTech) on Kuressaares tulevasi spetsialiste ette valmistanud juba ümmargused 20 aastat. Saaremaal saab õppida kahel suunal: väikelaevaehitust ja meretehnikat ning ettevõtlust ja elamusmajandust. Praegusest, umbes kahesajast üliõpilasest on üle poole tulnud mandrilt. Meil õppivatest tudengitest on kaugemalt käijad Viru- ja Tartumaalt. Eks ole siis põhjust seda teekonda ette võtta.

Ehk on põhjus ka selles, et Saaremaal pakub TalTech ühena vähestest võimalust omandada rakenduskõrgharidus sessioonõppena. Praegusel ettearvamatu ja keerulisel ajal tasub ka saarlastel kaaluda selle võimaluse kasutamist. Kui saared pandeemia tõttu suleti, ei tekitanud see meie õppeprotsessis olulist tõrget, sest digitaalsed meetodid olid meil juba niikuinii kasutusel. Ka praegu toimub õppimine, eksamine ja arvestuste sooritamine ning ka lõputööde kaitsmine interneti vahendusel. See ei asenda küll auditoorse õppevormi, kuid aitab keerulistest aegadest üle saada.

Tavaolukorras on õppetöö korraldatud nii, et laevaehituse üliõpilased on meil ühe nädala kuus esmaspäevast laupäevani ja ettevõtluse tudengid üle nädala reedel ja laupäeval. Täpsemat info Saaremaal õpetatavate erialade ja sisseastumise kohta leiate veebilehelt teehuht.taltech.ee/merakadeemia.

Paavo Kuuseok, TTÜ aasta õppejõud 2018

Kaks kuupäeva – alatiseks mälu sööbinud

"Eile oli 8. mai. Kaheksas kuupäev on talletunud minu mälu kahel korral eriti eredalt. Esimene kord oli see 8. märts 1944 ja teine kord 8. mai 1945," kirjutab kuressaarlane Valdek Kraus.

Minu isa mobiliseeriti Saksa sõjaväkke 1944. aasta talvel, kuid esialgne väljaõpe toimus Kuressaares Pikal tänaval asunud gümnaasiumi ruumides. 8. märtsil viidi mobiliseeritud sõdurid mandrile.

Läksime isa koos ema ja vanema vennaga Karja tänava puukiriku vastas olevale kolmnurksele väljakule saatma. Tolal kutsuti seda Priikase kirikuks. Ma ei mäleta, kas seal mingeid kõnesid peeti, küll aga seda, et mehed paigutati veoauto lahtisesse kasti. Saatjaid oli palju ning nuttu ja halamist tohutult. Lahkujaid viidi ju sõtta ja keegi ei teadnud, kas nendega veel kunagi kohtutakse. Ka me kolmekesi nutsime lahin. Viidavate esimene peatuskoht pidi olema Pärnu.

Raadio jäi vait

Kodus nutsime edasi. Mäletan, et põlvitasin voodi ees ja tihkusin padja sisse. Õhtul kuulasi-

"Peagi vaikis raadio täielikult. Hiljem saime teada, et oli alanud Tallinna lauspommitamine. Pihta sai ka Estonia teater ja samas hoones asuv raadiokeskus."

me kogu perega raadiost päevauudiseid. Pärast tavalist "Siin Eesti Ringhääling, Tallinn, Tartu, Türi" räägiti edusammudest rindel ja Estonia teatris parajasti etenduvast balletist "Kratt". Mingil ajal hakkas aga

raadio ragisema ja jäi siis vait, ainult mingi kahin oli kuulda. Mõne aja pärast uudistesaaide jätkus, nagu poleks midagi juhtunud. Peagi vaikis raadio täielikult. Hiljem saime teada, et oli alanud Tallinna lauspommitamine. Pihta sai ka Estonia teater ja samas hoones asuv raadiokeskus.

Varsti saime isalt kirja, kus ta rääkis, et Tallinna tulekahjude kuma oli Pärnusse näha. Isa ema ja õde elasid Estonia vastas puumajade kvartalis. Tänav nimi oli vist Õie. Ta oli saanud ülemuselt loa ja sõitis järgmisel päeval Tallinna. Kogu kvartal oli maha põlenud, kuid ema ja õde olid elus, aga puupaljad.

Linna toodi õhupatarei

Järgmise aasta 8. mail oli väga ilus ilm. Mäletan, et käisin õhtul surnuaial vanaisa haul lilli kastmas ja tagasiteel ajasin juttu maanteekraavis lehma söötvate Taeva pere tüdrukutega. Taeva pere elas sepipajast järgmises majas. Järgmine öö kujuenes aga vägagi ärevaks.

1944. aasta sügisel, varsti pärast vene vägede jõudmist Kuressaarde, toodi praeguse Siioni kiriku kohale Tallinna, Hariduse ja Põhja tänava vahelisele alale õhutõrjepatarei.

Kahureid oli seal üsna mitu. Sõdurid elasid sealsamas rajatud muldonnides, kuid patarei ülem elas algul Suuremõisa lähedal asunud Nuudi majas.

Paraku juhtus seal mingi pahandus relvaga, mille käigus peretütar sai jalga haavata, ohvitser paigutati aga kevadel meile elama. Meie maja oligi üle maantee patareile kõige lähem elamu. Isegi kogu vesi viidi sinna meie kaevust.

Hommikupoole ööd põrutati meie välisuksele ja kui vanaema selle lahti tegi, seisid seal sõdur, kes nõudis kokkusaamist ohvitseriga. Pärast lühikest vestlust pani mees end riidesse ja lahkus.

Mõne aja pärast hakkas aga toimuma midagi kohutavat. Järsku avati kahuritest ja ilmselt ka käsirelvadest marutuli. Meie jaoks oli see kohutav, sest arvasime, et sakslased on teinud linna alla dessandi. Tulistamine kestis küllaltki pikalt, kuid pärast kahurite vaikimist läks käsirelvadest laskmine edasi. Mõne aja pärast jäid relvad vait. Saime aru, et tegemist ei olnud dessandiga, vaid mingi õppesega.

Hommikul tuli ohvitser koju ja rääkis, et sõda on lõppenud. Mina olin siis kuueaastane.

Anne Spitsõn

Diana Mandri

Taimi Vanem

Merili Rütel

Rein Anger

Kuidas tänavu emadepäeva tähistate? KÜSITLUS

Anne Spitsõn Kuressaarest:

Midagi spetsiaalset mul pühapäeval plaanis ei ole, kavatseten maatoõd teha. Kui lapsed sel päeval üllatavad, siis üllatavad. Oma emale saatsin kingipaki juba ära. Külla ma talle kahjuks ei jõua, ta elab mandril.

Diana Mandri Kuressaarest:

Selle päeva veedan ikka oma pere keskel. Eriolukorra tõttu tuleb meie emadepäev teistsugune kui tavaliselt. Tänavu ei tähista me seda ilmselt oma kodus mandril, vaid Saaremaal. Jäime karantiini ajaks Saaremaale, kust on pärit mu mees. See, mis me emadepäeval teeme, sõltub ilmast – kui tuleb ilus ilm, läheme perega looduses-

se. Oleme sel päeval kindlasti ka vanaema – mehe ema – juures ja arvatavasti tuleb kodus pidulik lõuna- või õhtusöök.

Praegu on veel lahtine, kas sõidame pühapäeva õhtul mandrile. Kui läheme, siis ehk jõuan ka oma ema juurde.

Taimi Vanem Kuressaarest:

Tähistame emadepäeva koduringis, nii palju, kui saab. Lastega – kes mandril ja kes Saaremaal – näost näkku kohtuda on veel vara. Lapselaps küll igatseb, aga kuna töötan haiglas, leian, et igaks juhuks on targem distantsi hoida. Praegune olukord pole ju veel ohutu. Mu oma ema puhkab kahjuks Kärla surnuaial. Lähen kalmistule ja viin ta hauale lilled.

Merili Rütel Laadjalast:

Emadepäev tootab tulla väga ilus. Mul on nelja-aastane poeg ja kaks tütar – üheksa- ja 11-aastane. Tüdrukud on mõista andnud, et mind ootab väga tore emadepäev. Et tulemas on kingitused. Mis mulle kõige rohkem meeldib, on nende õhin ja see, kuidas nad salatsevad ja väikesed vihjeid teevad. See on nii armas. Nad on mulle emadepäeval ikka nurmenukke korjanud ja küpsisetorti teinud, sest teavad, et mulle need meeldivad.

Mina soovin sel päeval minna väikesele väljasõidule – näiteks mere äärde, tuletorne vaatama.

Kahjuks ei ole mu oma ema meie hulgas enam kümme aastat. Kuna ta on maetud mandrile, siis

ma tema hauale minna ei saa. Küll aga süütan tema mälestuseks küünla.

Rein Anger Taritust:

Mina olen emadepäeval üksipäini kodus. Lapsi mul ei ole. Mu oma ema pole enam ammu. Ta oli tubli inimene, kasvas üksi üles kaks last. See ei olnud kerge, sest minu lapsepõlv oli vaene aeg, näljaaeg. Tuge ja abi sain emalt aga alati.

Ema on maetud Kihelkonna surnuaiale. Võib-olla jõuan pühapäeval tema hauale. Kui ei jõua, siis küünla tema mälestuseks panen ikka põlema.

Küsis Monika Metsmaa Pildistas Maanus Masing

Kohtu 1, 93819 Kuressaare
Tel 45 30 200
saartehaal@saartehaal.ee
www.saartehaal.ee

Vastutav väljaandja / peatoimetaja
Gunnar Siiner 45 24 440
Tegevtoimetaja
Andres Sepp 45 30 202
Toimetajad
Aare Laine 45 30 210
Ain Lember 45 30 211
Kertu Kalmus 45 30 212

Mehis Tulk 45 30 214
Raul Vinni 45 30 215
Monika Metsmaa 45 30 216
Alver Kivi 45 30 218
Reporter
Kristina Kretova 45 30 200
Kuulutused ja tellimused
Rihti Rask 45 30 200
Fotograaf Maanus Masing 53 403 175
Kujundaja Liina Õun 45 30 203
Küljendaja-kujundaja
Anette Sannik 45 30 203
Keelitoimetaja
Ragna Malm 45 30 202
Leviuht / reklaam
Kerli Rütel 45 24 443
45 24 443

Saarte Hääl ilmub aastast 1940 ja on Eesti Ajalehtede Liidu liige. Saarte Hääl ilmub viis korda nädalas. Trükiarv: 5900. Väljaandja: Raadio Kadi OÜ. Trükkija: Printall AS. Saarte Hääl toimetuse kontaktid: Tellimuste vormistamine www.post.ee, tellimine@saartehaal.ee, tel 45 30 200. Kuulutuste vastuvõtmine: kuulutused@saartehaal.ee või telefonil 45 30 200. Kojukanne maakonnas tel 66 43 948.

Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Välisautorite honorarid kantakse üle pangavarvele üks kord kuus järgmise kuu 15. kuupäeval. Kõik ajalehes Saarte Hääl ja selle lisades avaldatud artiklid on autoriõigusega kaitstud teosed. Nende reprodutseerimine, levitamine ja edastamine mis tahes kujul on ilma Raadio Kadi OÜ kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse tel 64 63 363 või pn@eal.ee